

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2016. gada 7. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Jurisdikcijas noteikšanas klauzula — Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Jurisdikcija un nolēmumu izpilde civillietās un komercietās — Regula (EK) Nr. 44/2001 — 23. pants — Vispārīgajos noteikumos iekļauta klauzula — Pušu piekrišana minētajiem noteikumiem — Šādas klauzulas spēkā esamība un precizitāte

Lietā C-222/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Pécsi Törvényszék* (Pēčas tiesa, Ungārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 4. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 15. maijā, tiesvedībā

Hőszig Kft.

pret

Alstom Power Thermal Services .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilesičs [*M. Ilesič*], tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] (referente), A. Ross [*A. Rosas*], A. Prehala [*A. Prechal*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 21. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Alstom Power Thermal Services* vārdā – *S. M. Békési*, *ügyvéd*,

— Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *G. Koós*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A. Tokár* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 7. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* * Tiesvedības valoda – ungāru.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulas (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I) (OV 2008, L 177, 6. lpp.), 10. panta 2. punktu un Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp., un labojums – OV 2011, L 81, 18. lpp.; turpmāk tekstā – “Briseles I regula”) 23. panta 1. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar to tiesvedību starp *Hőszig Kft.* un *Alstom Power Thermal Services* (turpmāk tekstā – “*Alstom*”), kas ir *Technos et Compagnie* (turpmāk tekstā – “*Technos*”) tiesību pārņēmējs, kura attiecas uz starp pusēm noslēgto līgumu izpildi un kurā – ievērojot jurisdikcijas noteikšanas klauzulu – tiek apstrīdēta iesniedzējtiesas kompetence izskatīt šo lietu.

Athilstošās tiesību normas

Romas I regula

- 3 Romas I regulas 1. pantā ir definēta tās piemērošanas joma. Šī panta 2. punktā ir paredzēts, ka no šīs piemērošanas jomas ir izslēgti daži jautājumi, tostarp – minētā punkta e) apakšpunktā – “vienošanās griezties šķīrējtiesā vai vienošanās par tiesas izvēli”.
- 4 Šīs regulas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Līgumu reglamentē tie tiesību akti, kurus izvēlas puses. Izvēli vai nu skaidri izdara, vai arī to nepārprotami izsaka līguma noteikumi vai lietas apstākļi. Izdarot izvēli, puses var izraudzīties tiesību aktus, kas piemērojami visam līgumam vai tikai kādai tā daļai.”
- 5 Minētās regulas 4. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ciktāl par tiesību aktiem, ko piemēro līgumam, nav izdarīta izvēle saskaņā ar 3. pantu un neskarot 5. līdz 8. pantu, līgumam piemērojamos tiesību aktus nosaka šādi:

[..]

b) pakalpojumu sniegšanas līgumu reglamentē tās valsts tiesību akti, kurā pakalpojumu sniedzējam ir pastāvīgā mītnesvieta;

[..].”
- 6 Šīs pašas regulas 10. pants ar nosaukumu “Piekrišana un spēkā esamība pēc būtības” ir formulēts šādi:

“1. Līguma vai jebkura līguma noteikuma pastāvēšanu un spēkā esamību nosaka saskaņā ar tiesību aktiem, kas to reglamentētu saskaņā ar šo regulu, ja attiecīgais līgums vai noteikums būtu bijis spēkā.

2. Tomēr, lai tiktu noteikts, ka tā nav devusi piekrišanu, ikviena puse var atsaukties uz savas pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktiem, ja no apstākļu kopuma izriet, ka nebūtu pamata šīs puses rīcības sekas noteikt saskaņā ar 1. punktā norādītajiem tiesību aktiem.”

Briseles I regula

- 7 Saskaņā ar Briseles I regulas preambulas 11. un 14. apsvērumu:

“(11) Jurisdikcijas normām vajadzētu būt ļoti paredzamām, un tām būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils, un jurisdikcijai vienmēr ir jābūt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās tiesvedības priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. [..]

[..]

(14) Izņemot šajā regulā noteikto izņēmuma jurisdikcijas pamatojumu gadījumus, būtu jāievēro līgumslēdzēju pušu autonomija līgumos, kas nav apdrošināšanas, patērētāju vai darba līgumi, attiecībā uz kuriem ir atļauta vienīgi ierobežota autonomija noteikt tiesu, kurai ir jurisdikcija.”

- 8 Šīs regulas 5. pantā ir noteikts:

“Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt:

1) a) lietās, kas attiecas uz līgumiem – attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās;

[..].”

- 9 Minētās regulas 23. pantā, kas ietverta II nodaļas “Jurisdikcija” 7. iedaļā “Vienošanās par jurisdikciju”, ir noteikts:

“1. Ja puses, no kurām vienai vai vairākām domicils ir kādā dalībvalstī, ir vienojušās par to, ka tiesai vai tiesām kādā dalībvalstī ir jurisdikcija izskatīt jebkādus strīdus, kas radušies vai varētu rasties saistībā ar noteiktām tiesiskām attiecībām, tad jurisdikcija ir šai tiesai vai tiesām. Tā ir izņēmuma jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi. Šāda vienošanās, kas piešķir jurisdikciju, ir:

a) rakstiska vai rakstiski apstiprināta; vai

b) tādā formā, kas atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei; vai

c) starptautiskajā tirdzniecībā vai komercdarbībā – tādā formā, kas atbilst praksei, par ko puses zina vai par ko pusēm būtu vajadzējis zināt, un ko šādā tirdzniecībā vai komercdarbībā iesaistītās attiecīgā līguma veida līgumslēdzējas puses plaši pazīst un regulāri ievēro.

2. Jebkura saziņa, izmantojot elektroniskus līdzekļus, kas paliekoši reģistrē vienošanos, ir līdzvērtīga “rakstiskam”.

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 10 *Technos*, kas bija Francijā reģistrēta juridiska persona, vēlējās piedalīties dažu būvdarbu veikšanā vairākās jau pastāvošās enerģijas ražotnēs, kuras atrodas Francijā. Tālab tā uzaicināja *Hőszig* iesniegt tai dažādus piedāvājumus, lai piedalītos kā apakšuzņēmēja šajos būvdarbos. Tādējādi 2009. gada 18. augustā *Technos* elektroniski nosūtīja *Hőszig* to metālkonstrukciju sarakstu, kas tai attiecīgā gadījumā būtu jāizgatavo, norādes par tehniskajām prasībām un *Technos* vispārīgos iegādes noteikumus (2008. gada decembra redakcija) (turpmāk tekstā – “vispārīgie noteikumi”).

- 11 Atbilstoši cenu piedāvājumam, ko, pamatojoties uz šo informāciju, iesniegusi *Hőszig*, abas puses savā starpā distancionāli noslēdza vairākus uzņēmuma līgumus par Ungārijā izgatavojamu un enerģijas ražotnēs uzstādāmu metālkonstrukciju izgatavošanu. Nav strīda par to, ka visagrākais no tiem ir datējams ar 2010. gada 16. decembri (turpmāk tekstā – “pirmais līgums”).
- 12 Minētās puses vienojās par vairākiem citiem līguma noteikumiem un par dažiem grozījumiem saistībā ar būvdarbu veikšanu. Instrumenta, kas veidoja pirmo līgumu, ietvertajā uzskaitījumā ar virsrakstu “Izmantotā dokumentācija” bija teikts:

“1) Šis pasūtījums,

2) tehniskā specifikācija ar atsauces numuru T91000001/1200, C,

3) *Technos* vispārīgie iegādes noteikumi (2008. gada decembra redakcija).

Šie dokumenti ir piemērojami šeit norādītajā secībā.”

- 13 Šī līguma, kas sagatavots angļu valodā, pēdējā lappusē tāpat bija norādīts, ka “šajā pasūtījumā ir uzskaitīti visi tā izpildei vajadzīgie gan svarīgākie dokumenti, gan svarīgākā informācija. Jums būtu jāpārliciecinās, ka Jūsu rīcībā ir šie ar pienācīgu numuru apzīmētie dokumenti, kā arī pārējie, šajos dokumentos par vajadzīgiem atzītie dokumenti. Gadījumā, ja tas tā nav, lūdzam mums rakstiski pieprasīt trūkstošos dokumentus”.
- 14 Turklāt minētā līguma pēdējā punktā bija noteikts, ka “izpildītājs apliecina, ka ir iepazinies ar šā pasūtījuma nosacījumiem, pielikumā pievienotajiem spēkā esošajiem vispārīgajiem iegādes noteikumiem un iespējamo pamatnolīgumu vai līgumu nosacījumiem un piekrīt tiem”.
- 15 Saskaņā ar vispārīgo noteikumu 23.1. punktu:

“Šim pasūtījumam un tā interpretācijai ir piemērojamas Francijas tiesības. ANO 1980. gada 11. aprīļa Konvencija par starptautiskajiem preču pirkuma [un] pārdevuma līgumiem nav piemērojama.

Parīzes tiesu piekritībā ir galīgi un ekskluzīvi izskatīt – tostarp saīsinātā tiesvedībā, izdodot priekšrakstu vai veicot pagaidu noregulējuma pasākumus, – jebkuru strīdu, kuru pusēm neizdodas izšķirt miermīlīgi un kas attiecas uz vai ir saistīts ar šā pasūtījuma spēkā esamību, interpretēšanu, izpildi vai izbeigšanu.”

- 16 Pušu starpā radās domstarpības jautājumā par līgumu izpildi, un līdz ar to *Hőszig* 2013. gada 31. oktobrī cēla prasību iesniedzējtiesā kā nolīgto darbību izpildes vietas tiesā.
- 17 Pamatojot savu prasību, *Hőszig* būtībā norāda, ka Romas I regulas 10. panta 2. punkta izpratnē tai acīmredzami nebūtu pamata tās rīcības sekas noteikt saskaņā ar Francijas tiesībām, jo līgumi esot par *Hőszig* ražoto produkciju un līgumu izpildes vieta esot tās Ungārijā esošais uzņēmums, ievērojot, ka viss ražošanas process līdz piegādei klientam notiekot šajā valstī.
- 18 Tādējādi *Hőszig* apgalvo, ka jautājums par attiecībām starp vispārīgajiem noteikumiem un dažādajiem starp pusēm noslēgtajiem līgumiem esot jāizvērtē Ungārijas tiesību gaismā. Balstoties uz minētajiem tiesību aktiem, tā uzskata, ka vispārīgie noteikumi neesot šo līgumu daļa. Tātad šajos vispārīgajos noteikumos ietvertajai norādei par piemērojamajām tiesībām neesot nozīmes un atbilstoši Romas I regulas 4. panta 1. punkta b) apakšpunktam esot jāpiemēro Ungārijas tiesības.
- 19 Turpinājumā attiecībā uz tiesu jurisdikciju *Hőszig* norāda, ka, tā kā vispārīgie noteikumi neesot daļa no līgumu kopuma, šī jurisdikcija esot jāatzīst par labu Ungārijas tiesām atbilstoši Briseles I regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktam.

- 20 Visbeidzot *Hőszig* apgalvo, ka, pat jau tiktu pieņemts, ka vispārīgie noteikumi ir daļa no pušu starpā noslēgtajiem līgumiem, tajos ietvertā jurisdikcijas noteikšanas klauzula neatbilstot Briseles I regulas 23. panta 1. punkta prasībām, jo šajā klauzulā esot minētas “Parīzes tiesas”. Taču, tā kā Parīze (Francija) neesot valsts, ar šo izteicienu tiekot apzīmēta nevis kāda konkrēta tiesa, bet gan visas tiesas, kas atrodas šīs pilsētas teritorijā.
- 21 *Alstom* attiecībā uz iesniedzējtiesu izvirzīja iebildi par jurisdikcijas neesamību. Šajā ziņā tā atsaucas uz vispārīgajiem noteikumiem, kuri, tās ieskatā, esot līgumu daļa. Tātad iesniedzējtiesai atbilstoši vispārīgo noteikumu 23.1. punktam neesot kompetences izskatīt pamatlietu.
- 22 *Alstom* norāda, ka Romas I regulas 10. panta 2. punkts dod *Hőszig* iespēju pierādīt, ka tā nebija piekritusi līgumam vai kādam līguma noteikumam, šim nolūkam atsaucoties uz savas pastāvīgās mītnesvietas valsts, proti, Ungārijas, tiesību aktiem, ja no apstākļu kopuma izriet, ka nebūtu pamata šīs puses piekrišanas izteikumu noteikt saskaņā ar tiesībām, kas principā ir piemērojamas atbilstoši šai regulai. Taču konkrētajā gadījumā pilnībā esot bijis pamats Romas I regulas 10. panta 2. punkta izpratnē *Hőszig* “rīcības sekas noteikt” saskaņā ar Francijas tiesībām, jo tā esot bijusi pretendenta, kas ticis izraudzīts Francijā publicētajā publiskajā iepirkumā attiecībā uz Francijas enerģijas ražotnēs veicamajiem darbiem, apakšuzņēmējs.
- 23 Turklāt vispārīgo noteikumu 23.1. punktā ietvertā jurisdikcijas noteikšanas klauzula pilnība atbilstot Briseles I regulas 23. panta 1. punkta saturam, jo Parīzes pilsētas tiesas esot dalībvalsts, proti, Francijas Republikas, tiesas. *Hőszig* atbalstītajā šaurajā interpretācijā netiekot ņemts vērā šīs regulas preambulas 14. apsvēruma, kurā teikts, ka ir jāievēro līgumslēdzēju pušu autonomija.
- 24 Iesniedzējtiesa uzskata, ka saistībā ar *Alstom* izvirzīto iebildi par kompetences neesamību būtu jānoskaidro, vai vispārīgie noteikumi ir daļa no visa starp pusēm noslēgto līgumu kopuma. Šajā ziņā būtu svarīgi noteikt, kādi “apstākļi” Romas I regulas 10. panta 2. punkta izpratnē ir jāņem vērā, novērtējot, kādā mērā *Hőszig* ir izteikusi piekrišanu vispārīgo noteikumu piemērojamībai.
- 25 Ja, pamatojoties uz *Hőszig* pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktiem, šī tiesa secinātu, ka šie vispārīgie noteikumi ir daļa no minētā līgumu kopuma, tad būtu jānoskaidro, vai šo vispārīgo noteikumu 23.1. punktā ietvertā jurisdikcijas noteikšanas klauzula atbilst Briseles I regulas 23. panta 1. punkta prasībām.
- 26 Šajos apstākļos *Pécsi Törvényszék* (Pēčas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Saistībā ar Romas I regulu:

- Vai Romas I regulas 10. panta 2. punktā rodamo formulējumu “no apstākļu kopuma izriet” dalībvalsts tiesa drīkst interpretēt tādējādi, ka “vērā ņemamo apstākļu kopuma” – pēc kura nosakāms, vai būtu pamats jautājumu par piekrišanas neesamību izvērtēt saskaņā ar attiecīgās līgumslēdzējas puses pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktiem, – vērtējumam ir jāattiecas uz līguma noslēgšanas, priekšmeta un izpildes apstākļiem?
- Vai no pirmajā ievilkumā aprakstītās situācijas izrietošās “sekas” Romas I regulas 10. panta 2. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja atbilstoši kādas puses pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktiem no vērā ņemamo apstākļu kopuma ir secināms, ka tās piekrišana saskaņā ar minētā panta 1. punktu piemērojamajiem tiesību aktiem nav bijusi “šīs puses rīcības saprātīgas sekas”, jautājums par to, vai pastāv šāda līguma klauzula un vai tā ir spēkā esoša, tiesai ir jāizvērtē saskaņā ar šīs puses pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktiem?

- Vai šis dalībvalsts tiesa drīkst interpretēt Romas I regulas 10. panta 2. punktu tādējādi, ka tiesa drīkst brīvi pēc saviem ieskatiem – ņemot vērā lietas apstākļu kopumu – novērtēt, vai piekrišana saskaņā ar 10. panta 1. punktu piemērojamajiem tiesību aktiem ir bijusi, ievērojot šo vērā ņemamo apstākļu kopumu, attiecīgās līgumslēdzējas puses “rīcības saprātīgas sekas”?
- Vai gadījumā, ja saskaņā ar Regulas Nr. 593/2008 10. panta 2. punktu attiecīgā līgumslēdzēja puse atsaucas uz savas pastāvīgās mītnesvietas valsts tiesību aktiem, lai pierādītu, ka tā nav devusi savu piekrišanu, dalībvalsts tiesai ir jāņem vērā šie tiesību akti, lai noskaidrotu, vai saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem, ievērojot minēto “apstākļu kopumu”, šīs līgumslēdzējas puses piekrišana līgumā norādīto tiesību aktu piemērojamībai nav bijusi saprātīga rīcība?
- Vai šajā gadījumā Savienības tiesībām ir pretrunā, ka dalībvalsts tiesa to interpretē tādējādi, ka to “apstākļu kopuma”, pēc kura nosakāms, vai ir pamatoti, ka piekrišana nolīgtajam nav dota, vērtējums attiecas uz līguma noslēgšanas, priekšmeta un izpildes apstākļiem?

2) Saistībā ar Briseles I regulu:

- Vai Briseles I regulas 23. panta 1. punktā noteiktajam ir pretrunā, ka dalībvalsts tiesa to interpretē tādējādi, ka jānorāda konkrēta kompetentā tiesa, vai tomēr – ņemot vērā minētās regulas preambulas 14. apsvērumā teikto – ir pietiekami, ka no līguma formulējuma ir nešaubīgi secināma līgumslēdzēju pušu griba vai nodoms?
- Vai ar Briseles I regulas 23. panta 1. punktā noteikto ir saderīgi, ka dalībvalsts tiesa to interpretē tādējādi, ka jurisdikcijas noteikšanas klauzula, kas iekļauta kādas no līgumslēdzējām pusēm vispārīgajos iegādes noteikumos un kurā tās ir noteikušas, ka strīdi, kurus pusēm neizdodas izšķirt miermīlīgi un kuri attiecas uz vai ir saistīti ar pasūtījuma spēkā esamību, izpildi vai izbeigšanu, galīgi izskatīt ir tikai un vienīgi kādas dalībvalsts konkrētā pilsētā esošu tiesu – konkrēti, Parīzes tiesu – jurisdikcijā, ir pietiekami precīza, jo no tās formulējuma – ņemot vērā minētās regulas preambulas 14. apsvērumā teikto – ir nešaubīgi secināma līgumslēdzēju pušu griba vai nodoms jautājumā par norādīto dalībvalsti?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par otro jautājumu

- 27 Ar savu otro jautājumu, kas būtu jāizskata pirmām kārtām, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Briseles I regulas 23. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda jurisdikcijas noteikšanas klauzula kā pamatlietā aplūkotā, kura, pirmkārt, ir ietverta pasūtītāja vispārīgajos iegādes noteikumos, kas ir minēti instrumentos, kuri veido starp šīm pusēm noslēgtos līgumus, un kas ir tikuši nosūtīti līdz ar šo līgumu noslēgšanu, un kurā, otrkārt, par kompetentajām tiesām ir norādītas kādas dalībvalsts pilsētas tiesas, atbilst minētās tiesību normas prasībām attiecībā uz pušu piekrišanu un šādas klauzulas satura precizitāti.
- 28 Vispirms ir jāatgādina, ka, lai gan jurisdikcijas noteikšanas klauzulas interpretācija, lai noteiktu strīdus, uz kuriem attiecas šīs klauzulas piemērošanas joma, ir jāveic valsts tiesai, kurā uz to atsaucas (spriedums, 2015. gada 21. maijs, *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 67. punkts un tajā minētā judikatūra), saskaņā ar Briseles I regulas 23. panta 1. punkta formulējumu dalībvalsts tiesas vai tiesu jurisdikcija, par kuru līgumslēdzējās puses ir vienojušās šādā klauzulā, principā ir izņēmuma jurisdikcija (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *El Majdoub*, C-322/14, EU:C:2015:334, 24. punkts).

- 29 Turklāt, ņemot vērā šīs regulas mērķus un vispārējo uzbūvi, lai nodrošinātu vienveidīgu šī instrumenta piemērošanu, tās 23. pantā paredzētais jēdziens “vienošanās, kas piešķir jurisdikciju” ir jāinterpretē nevis kā vienkārša atsauce uz vienas vai otras attiecīgās valsts tiesībām, bet gan kā patstāvīgs jēdziens (spriedums, 2013. gada 7. februāris, *Refcomp*, C-543/10, EU:C:2013:62, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 30 Visbeidzot, tā kā dalībvalstu savstarpējās attiecībās ar Briseles I regulu ir aizstāta 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kurā grozījumi ir izdarīti ar vēlākām konvencijām par jaunu dalībvalstu pievienošanās šai konvencijai (turpmāk tekstā – “Briseles konvencija”), Tiesas sniegtā šīs konvencijas noteikumu interpretācija ir piemērojama arī šīs regulas noteikumiem tad, kad šo tiesību aktu noteikumi var tikt uzskatīti par līdzvērtīgiem (spriedums, 2014. gada 23. oktobris, *flyLAL–Lithuanian Airlines*, C-302/13, EU:C:2014:2319, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 31 Saistībā ar minētās konvencijas 17. panta pirmo daļu, kam vēlāk atbilda Briseles I regulas 23. pants, Tiesa ir nospriedusi, ka jurisdikcijas noteikšanas klauzulu, kurai ir procesuāls mērķis, reglamentē šīs konvencijas normas, kuru mērķis ir noteikt vienotus noteikumus par starptautisko jurisdikciju (spriedums, 1997. gada 3. jūlijs, *Benincasa*, C-269/95, EU:C:1997:337, 25. punkts).
- 32 Tāpat Tiesa ir precizējusi, ka šīs tiesību normas mērķis ir pašai noteikt formas prasības, kurām jāatbilst jurisdikcijas noteikšanas klauzulām, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un lai pārliecinātos par pušu sniegto piekrišanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 1999. gada 16. marts, *Castelletti*, C-159/97, EU:C:1999:142, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 33 Attiecībā uz Briseles I regulas 23. panta 1. punktā noteiktajām prasībām ir jāatgādina, ka šajā tiesību normā būtībā ir paredzētas formas prasības un ir minēts tikai viens materiālais nosacījums, kas attiecas uz klauzulas priekšmetu, kuram ir jāattiecas uz konkrētām tiesiskajām attiecībām (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 20. aprīlis, *Profit Investment SIM*, C-366/13, EU:C:2016:282, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Konkrētajā gadījumā materiālais nosacījums ir izpildīts, jo no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka pamatlietas pusēm ir saistoši dažādi uzņēmuma līgumi.
- 35 Attiecībā uz formas prasībām ir jāatgādina, pirmkārt, ka atbilstoši minētā 23. panta 1. punkta formulējumam, lai vienošanās, kas piešķir jurisdikciju, būtu spēkā, tā ir jānoslēdz rakstiski vai tai ir jābūt rakstiski apstiprinātai, vai, visbeidzot, tā ir jānoslēdz tādā formā, kas atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei vai – starptautiskajā tirdzniecībā vai komercdarbībā – atbilst praksei, par ko puses zināja vai tām būtu vajadzējis zināt. Saskaņā ar šī panta 2. punktu “jebkura saziņa, izmantojot elektroniskus līdzekļus, kas paliekoši reģistrē vienošanos”, ir uzskatāma par “rakstisku” (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *El Majdoub*, C-322/14, EU:C:2015:334, 24. punkts).
- 36 Otrkārt, ieinteresēto personu faktiskā piekrišana ir viens no Briseles I regulas 23. panta 1. punkta mērķiem (šajā ziņā skat. spriedumu, 2015. gada 21. maijs, *El Majdoub*, C-322/14, EU:C:2015:334, 30. punkts un tajā minētā judikatūra). Tas ir attaisnots ar vēlmi aizsargāt vājāko līgumslēdzēju pusi, novēršot, ka jurisdikcijas noteikšanas klauzulas, kuras līgumā ievietojusi tikai viena puse, paliek nepamanītas (šajā ziņā skat. spriedumu, 1999. gada 16. marts, *Castelletti*, C-159/97, EU:C:1999:142, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Attiecīgajai tiesai ir pienākums *in limine litis* pārbaudīt, vai jurisdikcijas noteikšanas klauzulai puses faktiski ir izteikušas piekrišanu, kam jābūt izteiktai skaidri un precīzi, un Briseles I regulas 23. panta 1. punktā noteikto formas prasību mērķis šajā ziņā ir nodrošināt, ka šī piekrišana faktiski ir konstatējama (spriedumi, 1980. gada 6. maijs, *Porta–Leasing*, 784/79, EU:C:1980:123, 5. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2015. gada 21. maijs, *El Majdoub*, C-322/14, EU:C:2015:334, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 38 Kā uzsvēris ģenerālvokāts savu secinājumu 33. un 34. punktā, no Tiesas judikatūras izriet, ka pušu “vienošanās” Briseles I regulas 23. panta 1. punkta izpratnē pastāvēšana var tikt secināta no apstākļa, ka ir ievērotas šīs regulas 23. pantā 1. punktā noteiktās formas prasības.
- 39 Saistībā ar tādu situāciju kā pamatlietā aplūkotā, kurā jurisdikcijas noteikšanas klauzula ir ietverta vispārīgajos noteikumos, Tiesa jau ir nospriedusi, ka šāda klauzula ir likumīga gadījumā, ja abu pušu parakstītā līguma pašā tekstā ir ietverta tieša atsauce uz vispārīgajiem nosacījumiem, kuros atrodama minētā klauzula (šajā ziņā skat. spriedumus, 1999. gada 16. marts, *Castelletti*, C-159/97, EU:C:1999:142, 13. punkts, kā arī 2016. gada 20. aprīlis, *Profit Investment SIM*, C-366/13, EU:C:2016:282, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Tomēr tas tā ir tikai attiecībā uz skaidru atsauci, kuru var kontrolēt puse, kas izrāda parasto rūpību, ja ir konstatējams, ka vispārīgie noteikumi, kas ietver jurisdikcijas noteikšanas klauzulu, faktiski ir tikuši paziņoti otrai līgumslēdzējai pusei (šajā ziņā skat. spriedumu, 1976. gada 14. decembris, *Estasis Saloti di Colzani*, 24/76, EU:C:1976:177, 12. punkts).
- 41 Konkrētajā gadījumā no lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka jurisdikcijas noteikšanas klauzula bija ietverta *Technos* vispārīgajos iegādes noteikumos, kas bija minēti instrumentos, kuri veidoja līgumus starp šīm pusēm, un kas tika nosūtīti līdz šo līgumu noslēgšanu.
- 42 Tātad no iepriekš minētā izriet, ka tāda jurisdikcijas noteikšanas klauzula kā pamatlietā aplūkotā atbilst Briseles I regulas 23. panta 1. punktā noteiktajām formas prasībām.
- 43 Runājot par jurisdikcijas noteikšanas klauzulas, ar ko tiek noteikta kādas dalībvalsts tiesa vai tiesas tādu strīdu izšķiršanai, kas radušies vai varētu rasties starp pusēm, satura precizitāti Tiesa saistībā ar Briseles konvencijas 17. pantu jau ir nospriedusi, ka šis pants nevar tikt interpretēts tādējādi, ka jurisdikcijas noteikšanas klauzula būtu jāformulē tā, lai kompetentu tiesu būtu iespējams noteikt, pamatojoties vien uz tās formulējumu. Proti, ir pietiekami, ja klauzulā ir noteikti objektīvie faktori, uz kuriem pamatojoties puses ir vienojušās par tiesas vai tiesu izvēli, kurās izskatāmi strīdi, kas radušies vai varētu rasties to starpā. Šie faktori, kuri ir jāizsaka pietiekami precīzi, lai tiesa, kurā ir ierosināta lieta, varētu pārliecināties par savu jurisdikciju, var vajadzības gadījumā tikt konkretizēti atbilstoši katras lietas īpašajiem apstākļiem (spriedums, 2000. gada 9. novembris, *Coreck*, C-387/98, EU:C:2000:606, 15. punkts).
- 44 Šāda interpretācija, kuras pamatā ir ierastā komercdarbības prakse, ir attaisnojama ar apstākli, ka Briseles I regulas 23. pants, kā to apstiprina preambulas 11. un 14. apsvērums, balstās uz pušu gribas autonomijas atzīšanu, tām nosakot jurisdikciju tiesām, kam būtu jāizskata strīdi, kuri ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā (šajā ziņā skat. spriedumus, 1978. gada 9. novembris, *Meeth*, 23/78, EU:C:1978:198, 5. punkts, un 2015. gada 21. maijs, *El Majdoub*, C-322/14, EU:C:2015:334, 26. punkts).
- 45 Konkrētajā gadījumā, kā konstatējusi iesniedzējtiesa, atbilstoši pamatlietā aplūkotajai jurisdikcijas noteikšanas klauzulai “Parīzes tiesu piekritībā ir galīgi un ekskluzīvi” izskatīt strīdus starp pusēm.
- 46 Tātad, lai gan šajā klauzulā nav tieši norādīta dalībvalsts, attiecībā uz kuru puses būtu vienojušās, ka jurisdikcija ir tās tiesām, tomēr tajā paredzētās tiesas ir noteiktas dalībvalsts, kuras tiesības konkrētajā gadījumā puses turklāt ir izvēlējušās par tādām, kas piemērojamas līgumam, galvaspilsētas tiesas, un līdz ar to nav nekādu šaubu, ka ar minēto klauzulu, kas ietverta tādā līgumā kā pamatlietā aplūkotais, ir paredzēts piešķirt izņēmuma jurisdikciju tiesām, kas ietilpst šīs dalībvalsts tiesu sistēmā.
- 47 Tātad no konkrētā gadījuma īpašajiem apstākļiem, kurus ir konstatējusi iesniedzējtiesa, izriet, ka tāda jurisdikcijas noteikšanas klauzula kā pamatlietā aplūkotā atbilst šā sprieduma 43. punktā atgādinātajām precizitātes prasībām.

- 48 Turklāt, kā uzsvēris ģenerālvokāts savu secinājumu 44. punktā, ir svarīgi norādīt, ka jurisdikcijas noteikšanas klauzula, kurā ir norādītas kādas dalībvalsts pilsētas “tiesas”, netieši, bet noteikti atsaucas uz minētajā dalībvalstī spēkā esošo jurisdikcijas noteikumu sistēmu, lai precīzi noteiktu tiesu, kurā ir jāiesniedz prasība.
- 49 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Briseles I regulas 23. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda jurisdikcijas noteikšanas klauzula kā pamatlietā aplūkotā, kura, pirmkārt, ir ietverta pasūtītāja vispārīgajos iegādes noteikumos, kas ir minēti instrumentos, kuri veido starp šīm pusēm noslēgtos līgumus, un kas ir tikuši nosūtīti līdz ar šo līgumu noslēgšanu, un kurā, otrkārt, par kompetentajām tiesām ir norādītas kādas dalībvalsts pilsētas tiesas, atbilst minētās tiesību normas prasībām attiecībā uz pušu piekrišanu un šādas klauzulas satura precizitāti.

Par pirmo jautājumu

- 50 Romas I regula saskaņā ar tās 1. panta 2. punkta e) apakšpunktu nav piemērojama jurisdikcijas noteikšanas klauzulām.
- 51 Turklāt, kā izriet no atbildes uz otro jautājumu, iesniedzējtiesas kompetencē nav izskatīt pamatlietu. Šai tiesai tāpat nav jālemj par klauzulas, saskaņā ar kuru konkrētajiem līgumiem ir piemērojamas Francijas tiesības, spēkā esamību, kuru *Hőszig* apstrīd, atsaucoties arī uz Romas I regulas 10. panta 2. punktu.
- 52 Tādējādi uz pirmo jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 23. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāda jurisdikcijas noteikšanas klauzula kā pamatlietā aplūkotā, kura, pirmkārt, ir ietverta pasūtītāja vispārīgajos iegādes noteikumos, kas ir minēti instrumentos, kuri veido starp šīm pusēm noslēgtos līgumus, un kas ir tikuši nosūtīti līdz ar šo līgumu noslēgšanu, un kurā, otrkārt, par kompetentajām tiesām ir norādītas kādas dalībvalsts pilsētas tiesas, atbilst minētās tiesību normas prasībām attiecībā uz pušu piekrišanu un šādas klauzulas satura precizitāti.

[Paraksti]